

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

Celovec 10. novembra 1885.

Št. 21.

Oklic in prošnja.

Prebivalci Koroške dežele so od nekdaj na dobrem glasu zavolj svoje dobrotljivosti. Naša lepa in ljuba, pa majhna in revna Koroška domovina ima do petdeset dobrotljivih družtev in ustanov. Izmed teh jih je nad trideset v Celovcu.

Med te ustanove se šteje tudi leta 1872 ustanovljeno društvo sv. Vincencija. To društvo krščanske ljubezni deluje tako:

Podpira reveže z milodari in dušno tolažbo; družabniki obiskujejo siromake vsaki teden; streže bolnikom s pomočjo usmiljenih sester, in sicer revnim čisto zastonj, premožnim pa proti zmerni odškodnini;

uzdržuje zavetišče za dečke; mestnim šolarjem, ki so brez varstva in šolarjem iz okolice, ki hodijo v Celovške šole in ostajajo čez poldan v mestu, daje za ta čas gorko bivališče, dobre juhe in kruha, zraven jih še krščansko izreja in jim pomaga v šolskih naukih; brez te naprave bi se morali taki otroci lačni, premrazeni in brez zavetja klatiti po mestu;

slednjič uzdržuje društvo še dijaški patronat. Podpira namreč dušno in telesno revne pa pridne dijake (študente) latinskih šol. Ti dijaki dobivajo v hiši sv. Vincencija zajutrak in malo južino, mnogi tudi kosilo; oni ostanejo, kedar niso v šoli, tudi čez dan v družtveni hiši. Poseben inštruktor jih zmirom nadzoruje, vodi in podpira v šolskih naukih.

Nad temi deli društva sv. Vincencija počiva vidno blagoslov Božji, kajti pričela so se brez posebnega zaklada, uzdržuje jih le podpora in zaupanje od strani prebivalcev v mestu in na deželi.

Od leta do leta raste število dečkov in mladenčev, ki prosijo, naj bi se sprejeli v zavetišče ali dijaški patronat. Taka prošnja se posebno težko odreče dečkom sirotam brez starišev. Upravni odbor je tedaj tako rekoč primoran, misliti na to, kako bi se dala z Božjo pomočjo vendar enkrat izpeljati želja, katero goji društvo že od svojega začetka.

Celovec ima dosti dobrodelnih naprav, v katerih najdejo pomoč, olajšanje in tolažbo bolniki, hirajoči, gluhonemi, slepci itd. V samostanu č. Uršulink je tudi sirotišnica za deklice.

V krasnem in častnem vencu teh dobrodelnih naprav pa pogrešamo še ene cvetlice:

Glavno mesto in cela dežela nema nobene sirotišnice za dečke!

Največa sreča za otroke je dobra, krščanska izreja, da jim je kažipot za čas in večnost. Kaj pa bo iz otrok, katerim je zgodaj smrt pobrala dobro mater ali skrbnega očeta ali pa obá? Ali naj se ti ubožčki prepustijo slepi osodi, da se zanemarijo in podivjajo, da celi človeški družbi postanejo nadležni ali pa nevarni? Ne! Vsako krščansko in domoljubno sree se zgrozi nad to mislijo! Zato je krščanska ljubezen od nekdaj rada skrbela za uboge sirote in od nekdaj že so kristjani radi delali sirotišnice, ki so donasale obilno dobrega sadu.

Gotovo na stotine takih dečkov sirot imamo v deželi. Sami sebi prepuščeni se lahko podivjajo na duši in telesu, lahko se spridijo, in dorastejo, ne da bi se bili privadili kakega pravega dela. Taki zanemarjeni in podivjani dečki so prava šiba za ljudi. Ako se pa sprejmejo v dobro uredjeno sirotišnico, izučijo in izgojijo se tam tako, da postanejo dobri kristjani ter delavni in srečni državljani.

Upravni svet društva sv. Vincencija in z njim vsak človekoljub je tedaj popolnoma prepričan, da bi bila sirotišnica za dečke zelo koristna in da nam je silno potrebna. Žal! da upravni svet ni tako srečen, da bi mogel precej pričeti in zidati sirotišnico. Pa majhen, žalibog prav majhen temelj je že položil za to napravo. Pa nikaner ne obupajmo; tudi tukajšna sirotišnica za deklice začela se je leta 1851 prav z malim: bilo je takrat prostora le za 15 deklic. Zdaj ima pa ta sirotišnica veliko poslopje in 70 deklic sirot iz vse dežele se v tej hiši živi, oblači, izreja in podučuje. Skrbi se za njihovo časno in večno srečo. To je storil blagoslov Božji in krščanska dobrotljivost!

V Boga in v dobra srea zaupa tudi upravni svet društva sv. Vincencija in sklenil je, srčno lotiti se dela in nabirati darove za deško sirotišnico. Zato pa prosi vse dobrotnike revnih, posebno pa mnogoštevilne prijatelje zapuščenih otrok na Koroškem, naj se poprimejo te misli, naj sami podpirajo to podjetje, in naj pridobijo še drugih prijateljev in podpornikov. Vsak, tudi najmanjši dar se bo hvaležno sprejel in pridružil zakladu, s katerim se bo potem zidala sirotišnica.

Posebno pa prosimo premožne samce: V tisti imenitni uri, ko bo delali oporoko čez premoženje, kterega jim je Bog izročil v oskrbovanje, takrat ko posvetno blago vso vrednost zgubi, vrednost dobrih del pa toliko bolj živo stopi pred dušo; v tisti imenitni uri naj se blagodušno spomnijo in usmilijo toliko potrebne sirotišnice za

dečke, po besedah prihodnjega Sodnika: „Kdor sprejme tako dete, sprejme mene“ (Mat. 18, 5.) in „Kar ste storili najmanjšemu mojih bratov, to ste meni storili“ (Mat. 25, 4.).

Naj bi Bog, ki je velik v malih rečeh, blagoslovil in kmalo dovršil to podjetje po priprošnji blažene device in matere Marije in sv. Vincencija Pavlanskega, družtvenega patrona!

V Celovcu dne 10. oktobra 1885.

Za upravni svet družtva sv. Vincencija:

Jur Schellander,

stolni korar, prvosednik;

Anton Kesnar,

nunski spovednik, tajnik.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Prosimo za slovenske šole!) Veliko težav imamo koroški Slovenci, pa nobena rana nas ne boli tako, kakor ta, da moramo toliko plačevati za šole, pa so vendar tako slabe in narobe uravnane. Mi dobro vemo, kakošne šole so nam potrebne in tudi vemo, da je slovensko ljudstvo z nami enih misli. Mi hočemo imeti 1. katoliške šole, da se bojo otroci izrejali za dobre kristjane, 2. šestletno in po tej 3 do 4 leta nedeljsko šolo, ker se otrok tudi v šestih letih lahko veliko nauči, če je poduk pametno uravnan in če je učitelj mož za to; v 3 do 4 letni nedeljski šoli pa se potem prejšni poduk ponavlja in kaj novega dostavlja; in 3. hočemo iz začetka (vsaj tri leta) slovensko šolo, da se bojo otroci tudi v svojem maternem jeziku naučili brati in pisati. Z nemščino naj se začne še le od četrtega leta naprej. Že stokrat smo povedali, zakaj da hočemo take šole. Razložili smo to tudi v knjižici „die Kärntner Slovenen.“ Kaj pa naši nasprotniki, liberalci in posili-nemci pravijo na to? Oni pravijo, da vse to ni nič res, da Slovenci ne marajo za slovenske, da hočejo imeti nemške šole; oni pravijo, da je vse laž, kar mi pišemo, in da je le en par ljudi teh misli, kakor gosp. profesor Einšpieler, drugi Slovenci pa da so vse drugih misli. Čeravno so že volitve pokazale, da za gosp. Einšpielerjem stojijo skor vsi koroški Slovenci, vendar naši nasprotniki še zmirom svojo trdijo, da ni res. Zdaj so spisali brošuro ali bukvice, zoper našo knjižico „die Kärntner Slovenen“ in tam prežvekujejo svoje stare kvante in zvijače, s kterimi so do zdaj slepili po eni strani Korošce, po drugi strani pa ministre na Dunaji. Zato je silno potrebno, da se koroški Slovenci sami oglasijo in da povejo, kaj mislijo o šolah. Te misli morajo pa povedati državnemu zboru na Dunaji, saj tam se delajo postave, in od tam smemo pričakovati, da se nam kaj olajšajo šolske težave. Po novem letu se snide spet državni zbor in do tistega časa moramo mi koroški Slovenci skrbeti, da nabereemo kolikor mogoče veliko prošenj za take šole, kakor si jih mi želimo.

Prošnje naj se nabirajo tako: Kjer je občina (srenja) v naših rokah, tam se skliče občinska seja, in prošnja se sklene in podpiše v seja. Kjer je krajni šolski svet v rokah naših narodnih možakov, tam se ravno tako skliče seja šolskega so-

veta, ter se prošnja potrdi in podpiše. Ako sta občinski in šolski svet v naših rokah, naj naredita prošnji vsak posebej. Kjer imajo pa občino in šolski svet naši nasprotniki v rokah, tam pa naj kak rodoljub napiše prošnjo in potem naj pobira podpise pri posestnikih in stariših takih otrok, ki v šolo hodijo. Vsak pa naj zraven zapiše, da je posestnik, da ne bojo naši nasprotniki rekli, da so prošnje podpisali morda le otroci, hlapci in pastirji. Če prošnjo naredi občina ali krajni šolski svet, naj se pa pr. spiše tako:

Visoki državni zbor!

Udano podpisani občinski zastop (krajni šolski svet) v je sklenil v svoji seja dne visokemu državnemu zboru predložiti naslednjo prošnjo:

S sedanjimi šolskimi postavami nikakor nismo zadovoljni, in sicer si želimo in prosimo, naj se šolska postava spremeni v treh rečeh:

I. Našo šolo obiskujejo sami katoliški otroci. Mi prosimo za versko, katoliško šolo.

II. Mi prosimo za šestletno šolo, ktereje naj sledi 3 do 4 letna nedeljska šola.

III. Mi prosimo za slovensko šolo, in sicer tako, da bo v prvih treh letih poduk čisto slovensk, s početkom četrtega leta pa naj se podučuje tudi nemščina, pa le kot obligatni učni predmet, ne pa kot učni jezik.

Občinski zastop (krajni šolski svet) v
pečat. podpisi.

Kjer so razmere nekaj drugačne, naj se pa ta obrazec (mušter) spremeni po potrebi. Kjer prošnja podpišejo samo posamični farmani, ne pa občinski šolski zastop, tam naj se izpustijo spredaj besede „Udano podpisani obč. zastop itd.“ in naredi se začetek:

„Udano podpisani prebivalci fare (ali občine) prosijo visoki državni zbor, naj blagovolji poslušati in v pretres vzeti naslednjo prošnjo: S sedanjimi šolskimi postavami itd. Štampeljna ni treba.“

Ko bo prošnja spisana in podpisana, naj se pošlje našemu deželnemu poslancu g. profesorju Einšpielerju v Celovec, on jih bo potem vse vkup poslal kteremu iz slovenskih državnih poslancev.

Ljubi Slovenci, ne vstrašite se te male težave, in nabirajte ter podpisujte take prošnje. Več ko takih prošenj pride, ložej bomo naše nasprotnike postavili na laž; in če bojo še zmirom rekali, da ste vi s sedanjimi šolami zadovoljni, pokazali bomo kar na te prošnje, in na to ne bojo vedeli nič odgovoriti.

Iz Celovca. (Podružnica sv. Cirila in Metoda.) V nedeljo 25. okt. zbralo se nas je v hiši katoliških pomočnikov lepo število Celovških rodoljubov, in ustanovili smo na Koroškem prvo podružnico šolskega družtva sv. Cirila in Metoda. Izprva smo mislili za mesto posebno in za Celovško dekanijo spet posebno podružnico napraviti. Nazadnje pa je prevladala misel, da je za okolice bolj pripravno, da se pridružijo mestni podružnici, ki si je pridela ime „podružnica za Celovec in okolico.“ To pa ne brani, da si rodoljubi

v Grabštanjki napravijo lastno podružnico, saj tam je tudi druga (Tinjska) dekanija.

Pravila za podružnico smo sprejeli nespremenjena. V odbor so bili voljeni: č. g. prof. And. Einšpieler, predsednik; gosp. veletržec Rossbacher, njegov namestnik; g. faktor Legat, denarničar; g. vodja Š. Janežič, njegov namestnik; g. vrednik Haderlap, tajnik; g. podobarski mojster Ozbič, njegov namestnik. Po ustanovitvi je bila prijetna veselica.

Pravila smo poslali deželni vladi in prosili, naj podružnico potrdi. Pa g. komisar je dal vse nazaj in rekel, naj to pošljemo glavni družbi v Ljubljano, ta pa naj pravila in ustanovitev podružnice naznani ministerstvu notranjih zadev. Tako smo tudi storili. Bomo že zvedeli, ali je prav tako ali ne. Obžalovati je, da nam glavna družba ni dala v ljubljanskih časnikih natančnega poduka, kako je treba ustanovljati podružnice.

Zdaj podružnice ne bojo vedele, ali jim je pravila poslati na deželno vlado ali na glavno družbo. Pa to bomo kmalo zvedeli, ter v „Miru“ naznanili, in potem naj se rodoljubi po deželi lotijo dela!

Iz Celovca. (Prošnje zavolj slovenskih postav. Več županov je že reklo, da bojo napravili prošnje na deželni zbor, naj bi jim deželni zbor pošiljal postave in sklepe zraven nemškega tudi v slovenskem jeziku. Opominjamo jih, da je za to že zadnji čas, ker se deželni zbor snide že v kratkem. Prošnje naj se odpošiljajo našemu poslancu č. g. prof. Einšpielerju.

Iz Medgorij. (Nekaj prav — nekaj narobe.) Nek dopis iz „Grabštanja“ v poslednjem „Miru“ naznanja dve novici. Prva pripoveduje, da je občinski odbor sklenil postaviti spominek na tistem mestu, na katerem so naš presvitli cesar Franc Jožef na konji sedé slednjokrat obstali in ogledovali našo prekrasno okolico. Tega sklepa je vse veselo ne samo v Grabštanskej občini, tudi nam sosedom se to dokaj močno dopada. Vsakdo bode vesel in rad pomagal, da se ta hvalevredna misel izpolni prav skorej!

Druga novica pa je ta, da je Grabštanski občinski odbor sklenil, iz občinske kase nemškemu šulferajnu darovati 20 gld. — Komur je znan duh, ki veje v sedanjem odboru, ne bode se čudil, da se kaj takega sklene. Kakor dopisniku tako tudi meni to ni po volji, ravno tako se pa meni tudi mrzi do tega, kar dopisnik piše: „Kdor hoče izmed Slovencev kaj dati za nemški šulferajn, naj seže v svoj aržet in da, kolikor se mu zljubi.“ Jaz zvest Slovenec, katoličan in Avstrijanec nisem te misli. Moja misel je ta: Kdor ve in pozna, kje ima ta nemški šulferajn svoje gnjezdo, kateri ljudje so mu vodje in glavarji, kam to društvo meri in kaj dela, — kdor to ve in pozna, ne bode dal beliča za njegovo podporo. Ostanimo katoličani, Slovenci in Avstrijanci! — Slovenci bomo zdaj podpirali družbo sv. Cirila in Metoda in tako pomagali našim slovenskim otrokom!

Iz Kotmare vesi. (Naš župan, in prihodnja volitev. Naša cesta. Vreme. Letina.) Naš župan Steiner p. d. Ripan je odstopil od županstva, pa ne vemo, zakaj. Nam je to prav, saj letos smo tako že mislili družega voliti za župana. Sosede pa prosim, naj pridejo vsi

k volitvi, to je imenitna reč. Mi smo katoliški Slovenci in hočemo imeti katoliškega Slovenca za župana.

Naša cesta je tako slaba, da kmalo ne bo mogoče, voziti po njej. Zdaj ni toliko dela, čas bil, da cesto popravimo! — Vreme imamo zmirom slabo. Nič ko dež, pa spet dež, težko je spravljati poljske pridelke. — Ozimina bo slaba, če se ne zjasni. — Sadja smo imeli letos prav malo. Mošt je dober, kar ga je; češpelj pa ni bilo prav nič.

Iz Kotmare vesi. (Naši liberalci.) Kakor drugodi, so tudi pri nas liberalci in posil-nemci hudi na tiste, ki niso hoteli z njimi voliti. Kovaču Kropivniku je rekel neki liberalni krčmar, da mu ne bo dal več dela. Kovač pa bo še živel, če prav dva ali trije liberalci izostanejo; veliko huje pa bi bilo za tiste posil-nemške gostilnice, ko bi se jih začeli izogibati slovenski posestniki. Poznam takega krčmarja, ki se norčuje iz tistih, ki so naročeni na slovenske časnike; on hvali le „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“. Zakaj tak človek ne gre med Nemce? Tam bi vsaj ne slišal več slovenske besede, ktera mu je toliko zoperna!

Ti ljudje vpijejo, da se je pod sedanjo vlado podražil cukar in kofe. Cukar pa še nikoli ni bil tako po ceni kakor zdaj. Tudi kava ni nič dražji. Če minister pri kofetu ne bo pobiral davkov, jih bo pa moral naložiti na grunte; ali bo to mar boljše za nas kmete? Če bi pa ministri zmanjšali število uradnikov in učiteljev, da bi zmanjšali plačila, potem bi liberalci še le vpili in rekli: „Glejte, koliko nesrečnih ljudi je ta vlada pripravila ob kruh!“ Liberalci sami so vse skazili, ko so imeli še oblast v rokah; zdaj, ko drugi vladajo, pa jim nobena reč ni prav.

Iz Važenberka pri Velikoveu. (Še nekaj o zadnji volitvi.) Smeha je vredno, da se Šmarječani delajo Slovence in pravijo v „Miru“, da so se komaj ubranili nemškega župana iz Trušenj. Jes sem pa slišal, da so se le oni največ potegovali za nemške liberalce. Govori se, da so nemški liberalci obljubili možem iz Trušenj 25 gld., ako bi glasovali z njimi, Jamniku iz Goriče vesi pa so menda obljubili velik šarkelj, da ga bo jedel tri leta. Bili so v takem strahu pred Slovenci, da so jim že lasje stali na viš.

Tudi to ni res, kar pišejo, da bi bil župan Markič Slovenec. Rojen je že od slovenskih starišev, saj je št. Jurski farman, in št. Jurci so ga pred tremi leti volili, ker so mislili, da bo potegnul s Slovenci. Zdaj so ga pa Šmarječani spravili čisto na svojo, narobe-slovensko ali posil-nemško stran. Pri nas je pač to žalostno, da malokateri ve, katera stranka ima prav; kakor megla brez vetra se obračajo zdaj na levo, zdaj na desno. Še staroverni Vrančur v Voglah je volil liberalce. Ščasom pa se bo ljudem že zjasnilo v glavi, in spoznali bojo, kdo jim dobro hoče, in kdo jih le za nos vodi.

Od spodnje Krke. (Liberalni časniki na laž postavljeni!) Kmalo po vojaških vajah na Koroškem prinesla je judovska „Neue freie Presse“ v št. 7567 dne 22. sept. dopis iz Grada, kjer se grdo laže, in obrekuje Slovence ob spodnji Krki, češ, da smo nemške lovce 9. bataljona sprejeli prav neprijazno, da jim nismo dali ne drv, ne vode, in da so razkačeni lovci zavolj tega zaprli nekega

kmeta v svinjak. Celovski časnik „Freie Stimmen“, ki mora povsod zraven biti, kjer gre čez Slovence, je hitro ponatisnil te laži. Nas je to obrekovanje hudo bolelo, pa čakali smo, kaj bo na dan spravila preiskava. To reč so namreč preiskale civilne in vojaške oblasti, in pokazalo se je, da je bilo vse laž. Drv so dobili lovci toliko, da so jim še ostala. Vodnjaki (studenci) so bili res čisto prazni, zato so kmeti prosili vojake, naj jih nikar zastonj ne gonijo. To se je namreč zgodilo v Puberčah, kjer svet visi in včasih ni v vodnjakih nič vode. Zato so pa kmeti z doline vozili vojakom vodo. Da bi bili lovci koga zaprli v svinjak, to je izmišljeno. Kmeti so vojake sprejeli prav prijazno, to tem rajši, ker sta dva moža iz Puberč nekdanj služila kot vojaka pri 9. lovskem bataljonu. To so pozvedele civilne in vojaške oblasti. „Neue freie Presse“ je morala že preklicati svoje laži. Zdaj pričakujemo, da bodo to storile tudi „Fr. Stimmen.“

Ali niso ojstre kazni vredni taki ljudje, ki si izmišljujejo take laži, da bi Nemce in vojake nahujskali zoper nas Slovence? Kdo tedaj moti in kali mir?

Iz Velikovoške okolice. (Liberalne laži in zvijače.) Naši liberalci in posili-nemci strašijo ljudi, da noben mladi fant ne bo dobil cesarske službe, ako se drži slovenščine in prebira „Mir“. Tudi pravijo: „Če nemško ne znaš, boš stal v kanceliji, kakor volé in boš podpisal, pa ne boš vedel kaj.“ Zdaj jih pa mi prašamo: „Kje pa stoji zapisano, da morajo gospodje po kancelijah na vse večne čase zmirom le po nemško govoriti? Kedar dobijo Slovenci svoje pravice, potem bojo morali gospodje v naših krajih vsi znati slovensko in tudi govoriti slovensko. Potem ne bo treba, da bi se kmet nemško učil. Takrat bojo pa tudi službe najprej tisti dobili, ki bojo znali tudi dobro slovensko. — Naš „Mir“ pa naj pustijo liberalci pri pokoju. Dokler so nas pitali s samo nemščino, nismo nič vedeli; še le zdaj se nam odpirajo oči, odkar prebiramo slovenski „Mir“, kateri nas poučuje v vseh rečeh.

Iz Borovelj. (Ceno blago ne more dobro biti.) Neki liberalci in posili-nemec je nedavno govoril, da se Borovlje držijo samo še s tem, ker se puške izdelujejo tako dober kup. Zato pa tudi delavci, je rekel, ne smejo hudi biti, če se jim prikrajša zaslužek. To so pa prazne besede. Pri dobrem blagu nobeden ne gleda na nekaj grošev več ali menj. Le izdelujmo dobre puške, potem ni treba skrbeti za kupce. Ako se bo pa delavec plačal tako slabo, da še živeti ne bo mogel ob trdem delu, potem bo tudi delo slabo. Ne bo imel veselja za delo in naredil bo vse bolj po vrhu. Na to vižo je prišla še vsaka reč ob dobro ime, namreč kedar se začne slabo delo prodajati dober kup. Puškarije ne zna vsak človek, zato že pamet pravi, da morajo puškariji nekaj več zaslužiti kakor mlatiči. Pa tudi v drugih krajih menda puškariji ne delajo zastonj; zato mora puška svojo ceno ali vrednost imeti, delavec pa primerno plačilo.

To je že res, da po fabrikah ali tovarnah jim gre vse bolj od rok in jim pride delo boljši kup, ker imajo mašine ali stroje. Pa tudi Borovci si lahko napravimo mašine za take reči, ktere tudi mašina tako dobro naredi kakor roka. To bo pa le potem mogoče, ako se vsi združimo v eno za-

drugo in blago skupno prodajamo. Zdaj pa že hoče vsak siromak biti fabrikant in liferant, drug drugemu si kazijo ceno, kupčevati morajo z izposojenim denarjem, obresti ali činže pa mora plačati delavec, ker se mu toliko odtrga pri zaslužku! Borovci, prevdarite in premislite to!

Iz Kanalske doline. (Nekaj spet od ploh in nekoliko o gojzdnem gospodarstvu.) Nedeljo 25. oktobra popoldne in na večer smo spet imeli plohe; spet so hudourniki divjali, trgali cesto in železnične nasipe, s prodrom zasipali grunte in vničili skoraj vse, kar se je z velikimi stroški poravnalo od zadnjih povodenj. — Ljudje so zbegani in prestrašeni, ker vidijo svoja pičla zemljišča v vednej nevarnosti. Tudi gosposki se oči odperajo; jela je na to misliti, da bi s postavami pripomogla odvrčati žalostne posledke slabega gojzdnega gospodarstva. Zakaj to je že slehernemu jasno, da je teh nesreč, ki zaporedoma tepejo naše gorske kraje, mnogo, mnogo krivo, ker se pustijo gore, nespametno seka in spravlja lesovje.

Pa kdo je zakrivil, da se tako slabo gospodarji z gozdi. Kmetje zavračajo krivdo na grajščake in lastnike gojzdov, da ti sekiram prepuščajo preveč oblasti. Grajščine dolžijo kmete, da postratno ravnavajo z lesom. Logarji in nadlogarji pa preklinjajo koze kot sovražnike mladega zaraščaja; blizo tako, kakor se dečki izgovarjajo, kedar so se v čem pregrešili, jaz nisem tega storil, uni je storil in ta spet trdi, jes ne, le drugi je kriv. Prav za prav so več ali manj krivi vsi; lastniki gojzdov, drvarji, kmetje in nekoliko tudi koze, toda te so brez greha.

Koroški deželni zakonik v XXIII. listu razglašča postavo od 27. avg. 1885, ktera določuje vse potoke na Koroškem, ki so ob hudourni nevarni, in prepoveda sekati goličave v grapah in obližji teh gorskih potokov. Največ teh divjih bobnarjev ima kanalska dolina — 41; potem gorenja in dolnja Zila, in Rož na severnem pobočji karavank. Kaj znajo ti potoci in kako nevarni, da celo pogubni so ti grabni, je okoličanom že davno znane, žalibog da je bila še potrebna postavna prepoved, sekati goličave, po teh grapah, ker sicer ljudje svoje lastne škode ne vidijo ali nočejo videti.

Kako se je gospodarilo z gozdi, le en sam primer! Stareji ljudje, ki so v svojih mlajših letih romali na sv. Višarje, se bodo še spominjali, da se skoraj od znožja gore in do planine hodili v senci košatih smrek, zdaj pa romarje, če o lepem poletnem vremenu hodijo ta pot, od znožja gor do vrha, pripeka solnce; le redka je hladna senca najti. To je storila neusmiljena sekira od leta 1854, zlasti pa v poznejih letih. Ko so okoli leta 1868 poderali lep kos gozda ob romarskem potu, vprašam nadlogarja, zakaj da v tej strmini sekajo do golega? On mi odgovori: Tako tirja postava; ta svet bomo s plotom zagradi, da se živina ne bo mogla notri pasti in kmalo se bo spet zarasel. Zagrajo so res napravili, pa zagraja se je posušila, zasmodila in strohnela; štorovje je segnilo; zaraščaja pa še dandanešnji dan le malo vidiš. Blizo 20 let je moralo preteči, preden je gosposka uradno spoznala in prepovedala goličave sekati v strminah in pobežjih gorskih potokov. Kdo pa more pre-

računati škode, ki jih je imel v tem času erar na cestah in prebivalci na svojih zemljiščih?

Gojzdana postava razločuje gojzde, ki so v prepoved djani, to je, take, ki se morajo varovati, ker branijo katerokoli vas, ali cesto ali grabne plazov. Soseske so bile teh gojzdov vesele, ker so menile, da se v teh gojzdih ne bo smelo sekati, pa postava tega ne prepoveduje, temuč le tirja, da lastnik tacega gojzda ondi ne sme sekati, prej da da se uradno dovoli in izkaže po cesarskem nadlogarju. Strokovnjaški gozdar pride, zaznamuje debela, ktera se smejo podreti, stroške za komisijo pa plačuje soseska. Kaj se potem zgodi? Drvarji ali veliki lubadarji, kedar se enkrat v gozd zarijejo, posekajo še eno ali drugo deblo več; pri podiranji in gonenji se oklesti ali odrha še katero deblo, ki se mora tudi posekati, in tako se gojzd iztrebi, da je pleši bolj podoben kakor gozdu. L. F.

(Konec pride.)

Izpod Dobrača. (Šolske in druge reči.)

C. k. okrajni šolski svet v Beljaku je razpisal dve službi, eno v Podklostru, drugo na Vratih. V razpisu se tirja, da imajo prosivci za ti službi dokazati, da znajo slovensko, ker ste šoli namešani. Namešani ste tudi res, pa tako, da so slovenski otroci v veliki večini, nemških pa je le mala peščica. Če je pa temu tako, zakaj se pa šoli prištevate čisto nemškim šolam in zakaj se v njih podučuje izključljivo v nemškem jeziku? Kje ostane natorna pravica Slovencev, izobraževati se v svojem maternem jeziku, ali vsaj začetni poduk v maternem jeziku? Kje ostane temeljna državna postava, katera zatrjuje vsem avstrijskim narodom enake pravice, kakor nosijo tudi bremena enaka?! Iz visokih ust smo slišali, da bi se bilo moglo vsaj za Vraško šolo kaj storiti, da bi se bilo moralo slovenščini kaj dovoliti; da, slišali smo iz zanesljivega vira, da je dospel nek ukaz v tem smislu od visoke šolske oblasti že celo v Beljak, da je pa bil spet ustavljen. Zakaj? Šolske oblasti so obračale — nemški šulferajn pa je obrnil in ostalo je vse pri starem. Nočemo takih šolskih razmer pretresovati, dasiravno nam prav ostre besede silijo v peró. Gojimo pa v sebi trdno upanje, da se bodo tudi nam koroškimi Slovincem podelile pravice, katere se nam po natorni in državni postavi za dolgo odrekovati ne morejo. Slovenske poslance v državnem zboru pa prosimo, naj se na naše potrebe blagovoljno ozirajo in nam kolikor mogoče k našim pravicam pripomorejo. Prav zlo smo se Slovenci na spodnej Zili razveselili, da mislijo naši slovenski poslanci tudi krepko potegniti se za versko šolo. Tako je; šola mora biti najprej verska, potem narodna, t. j. za nas verne Slovence katoliška in vsaj v začetku slovenska.

Izpod Obirja. (Dravsko ravnanje; neka stava.) Kakor v Svečah tudi pri nas nismo zadovoljni s tim, da se tudi pri nas Drava tako čudno ravna. Stavbe in brambe, ki se narejajo na levem bregu, bojo vso Dravo nagnale na desni breg, na našo stran. Naše njive, travniki in logi bojo v velikej nevarnosti. Čudno se nam vsem dozdeva, da se brambe delajo pošev, da bi Dravi pot kazale proti sredi, — brambe se stavijo ravno počrez, — prej ni bilo kaj tacega videti. Menda mislijo tako Dravo zajeziti; pa Drava je svoja frava. Pa visoko učena gospôda mora to že bolj ve-

deti in znati, kakor pa naša plitva kmečka pamet. — Bil sem te dni v Galiciji in slišal sem nekaj praviti o nekej stavi. Gosp. žl. Metnitz iz Grabštanja je prišel v Galicijo, ko je bila volitev volilnih mož — menda 23. majnika. V volilnej sobi je začel volilce obdelovati in ščuvati, naj ne volijo klerikalno, naj ne volijo taci, ki mislijo voliti za poslanca ministra barona Pinota. Slednjič še zaupije: kaj bote volili Pinota, saj on še slovenski ne zna. Nek volilec iz Apač — menda g. Božič, zvest Slovenec — se temu upira in trdi, da g. Pino zna slovensko. „500 gld. na 5 gld., da g. Pino ne zna, ponudi gosp. Metnitz. V pričo vseh volilcev pomoli g. Božič svojo desnico rekoč: Jes 5 gld. Vi pa 500; — oba si sežeta v roko, besedo ponovita in stava je storjena v pričo vseh volilcev. — Kako zdaj ta reč stoji, ne vem povedati, ker tudi v Galiciji ljudje ne vedó. Mož beseda je lepa reč, posebno pri ljudeh zlahtnega stanu, kakor je žl. gospod Metnitz.

Iz podjunske doline. (Celjski lisjak. — Čebulova „Festrede.“) Ko sem bral v „Miru“: da se je „Kmetški pijatelj“ ali „Celjski lisjak“ stegnil, smejal sem se na vse grlo. Nobenega Slovence še nisem slišal omilovati, da se je to zgodilo; še lepih krščanskih besed: „Naj v miru počiva“ nisem slišal od nikogarja: prav je, da se je stegnil. Saj se je res grdo obnašal, smešil je sv. cerkev, črnil naše gg. duhovnike in vse rodoljube, zasramoval naš ljubi matrnji jezik, zapeljeval, motil in dražil naše poštene kmete. Zdaj je vsej tej gloriji konec in vsi smo tega veseli. So nekteri, ki se kisló držijo in solze pretakajo, — pa jih je hvala Bogu le mala peščica: to so tisti poturčeni Slovenci, katerim je „Celjski lisjak“ bil sveto evangelije; brusili so podplate in stegovali jezike: vse je bilo zastonj, oh, oh kaj neki bode? — Bralo se je po časnikih, da bode naš g. notar Čebulj pri nekej velikej slovensosti Koroških pevskih društev v Celovci imel tako imenovano „Festrede“. To nekaj pomenja, da so si Nemei za govornika izvolili rojenega Slovence. Pa poprašujem in iščem, pa nikjer ne najdem tega slavnostnega govora. Postregel bi gosp. Čebulj nam Slovincem, ko bi nam ta slavnostni govor poslovenil in razglasil v našem „Miru“. Gotovo je slovenske pesmi in slovenske pevce povzdigoval v deveta nebesa; saj še Nemei pravijo, da Slovincem pri petji vse cinglja.

Iz podjunske doline. (Z mirom stara pesem.) V št. 245 Celovčanke od 27. okt. t. l. razpisuje okrajni šolski svet Velikovški 4 učiteljske službe, namreč v Tinjah, v Št. Lipšu, v Žitarivesi in v Šmarjeti. Pa le pri prvi zahteva, da mora učitelj znati slovensko, pri ostalih treh je slovenščina samo „erwünscht“. Zadnji trije bojo najbrž podučevali v višem razredu, in tukaj, mislijo gospodje, da učiteljem ni treba znati slovensko. Kar se je otrok naučil v malem razredu v svojem maternem jeziku, to mora potem pozabiti v višem razredu, kjer podučuje trd Nemei. Je pač zmirom stara pesem!

Iz Škofje Loke. (Nesreča.) V Ratečah pri Loki so otroci, kakor so že vajeni, ogenj zanetili na paši. Neka 16letna deklica pa je prišla z obleko preblizo ognju, obleka se vname, in deklica se je tako opekla, da je umrla čez tri dni. Starši, pazite na otroke!

Iz lžke vasi pri Ljubljani. (Slabo vreme. Vera peša.) Pri nas smo imeli zadnji čas zmirom deževno vreme, da smo le težko opravili svoja dela. Tudi to je žalostno, da je pri nas zmirom več liberalcev, ki se norčujejo iz vere. Pravijo, da na Igu ni petka, da se sme meso jesti, ker voda greh odpere. Tudi je dosti takih, ki ob nedeljah delajo, kakor v delavnik. Pravili so še na Mali Šmaren in na roženkransko nedeljo. Kaj pa Bog poreče?

Kaj dela politika.

// Državni poslanci so sli na počitnice in se snidejo spet še le po novem letu. — Še ta mesec pa se skličejo deželni zbori. — Iz Česke dežele se sliši še zmirom o pretepih med Nemci in Slovani. Iz vseh Nemcev so nemški Pemci najhujši in tega ne morejo slišati in prestajati, da bi imeli Slovani z njimi enake pravice. — Na Hrvaškem je še zmirom vse pri starem. Ljudstvo je razdraženo na bana in na Madjare, pa ogerska vlada noče nič storiti, da bi pomirila duhove. — Na Ogerskem vladajo še liberalci in gospodarijo tako slabo, da so sami Madjari že začeli zmajevati z glavami. Pri letošnjem državnem računu jim je zmenjkalo spet blizo 15 milijonov in jih bojo morali vzeti na posodo. Leto za letom rastejo ogerski dolgovi, in kam bo prišla dežela, ki že v mirnih časih ne more shajati brez dolgov? Poviševali bojo davke, dokler bojo ljudje le plačevati mogli, na zadnje pa pride veliki polom.

Francozka liberalna vlada je odstavila 60 županov, ker niso hoteli delati za liberalne poslance. Liberalci so povsod enaki: na jeziku imajo svobodo, v srcu pa silo. Na ministra Freycineta je streljal neki Lah iz Korzike. — Tudi na Danskem je nek mladi človek streljal na ministra Estrupa, pa ga ni zadel. — V balkanskih (poprej turških) deželah še vse visi. Turki, Bolgari, Srbi, Črnogorci in Greki (Helenci) se pripravljajo na boj, pa začetni si ne upa nobeden. Zdaj se bo zbrala v Carigradu konferenca, to je, poslanci velikih oblasti, Avstrije, Rusije, Nemčije, Anglije, Francije in Italije, se bojo posvetovali, kako bi se ta štrena zravnila brez krvi. Nam se zdi, da se ta reč le nalašč tako zavlekuje, da dobijo velike oblasti več časa, pripraviti se na vojsko.

Gospodarske stvari.

O živinski krmi.

Splošno je znano, da je najprikladnejše in najnaravnejše krmilo seno. Kakor pri nas stvar kaže, je pa malo katero gospodarstvo v stanu, skozi celo zimo krmiti edino le seno. Zato je skrb vsacega umnega gospodarja, seno z drugimi krmili kolikor mogoče dobro nadomestiti. Navadno nadomestilo za seno je slama. Slama jo za krmenje skoz in skoz pripravna, samo živina mora mimo slame še dobiti katerih drugih krmil, ki imajo več duševih spojin v sebi, kakor slama. Za krmo posebno dobra je slama sočivja, jarega žita in pleve.

Ako krmimo le samo slamo, potem je vspeh slab, ker živina ni v stanu tako velike množine slame slehern dan prebaviti, ter iz slame zadostne množine duševih spojin izleči. Če mešamo slamo s senom, vspeh tudi ne bode kaj povoljen. Krompir s slamo (rezanico) pomešan še najpoprej seno nadomesti; ako pa tej krmi primešamo še kaj otrobov, oljevih preš, pese, potem pa živina ne ostane le vedno v dobrem stanju, ampak prinaša kmetovalcu dobiček.

Po daljših preiskavah dobilo se je, da ima sol na živalsko telo velik vpliv; ne le da sol naredi pri živini večje veselje do povžitja krme, ampak sol tudi pomnoži množino prebavljivih sokov ter vsled tega stori hrano bolj tečno. Kmetovalčeva naloga toraj mora biti, hrano tako sestaviti, da dobi živina vse potrebne snovi za ohranjenje svojega života, ono hrano, kar jo preostaja, pa da zamore živina spremeniti v meso, mleko itd. Pri krmenji se je tudi ozirati, da se s krmo kolikorkrat le mogoče menja.

Določeni obroki, v katerih se krmi, morajo vedno nespremenjeni ostati, ker vsaka sprememba slabo vpliva na živino. Prav dobro je, če žival tudi po zimi pride na zrak ter se nekoliko izhodi, na priliko, goni se na vodo itd.

Zraven krmenja ima pa gleštanje govedi tudi velik vpliv na dober vspeh. Snaga, pridno štrigljanje in krtačenje, dosti suhe nastelje pomaga ohraniti živino zdravo. Cilj in konec živinoreje je, kolikor mogoče, dobro izrabiti krmo, to je pa le mogoče, če živini damo tako krmo, od katere za gotovo smemo pričakovati, da jo bode ona dobro izkoristila ter nam vsled tega tudi pričakovane dohodke dala. „Novice“.

Za poduk in kratek čas.

Pripovedka o tesarju.

Enkrat je bil tesar, ki je mislil, da ni ustvarjen za kaj družega, ko za sekiro sukati. Njegova žena pa je zmirom trdila, da je njen mož zlo premeten in da bi bil posebno pripraven za kupčijo. Zato mu je zmirom prigovarjala, naj tesarju pusti in naj se loti kupčije. Mislila je namreč, da bo pri kupčiji več dobička in da si bo ložej kupovala kofé. Tesar se je dolgo branil, ker se mu je zdelo, da on ni za barantijo. Žena pa le ni dala miru, in tako se je nazadnje vender udal. Sklenil je sam pri sebi, da hoče kupčijo s tem začetni, da bo zamenjal svojo kravo. Ko se dan naredi, zapodi svojo kravo iz hleva in jo žene po cesti proti mestu. Zdaj ga sreča eden s kozo. Tesar si misli: „Koža ima mleko in po dva mladiča vsako leto, krava pa komaj enega.“ Ponudi toraj tujcu svojo kravo za kozo. Ta je bil precej pri voji, in kupčija je bila sklenjena. Tesar žene zdaj svojo kožo po cesti naprej in sreča človeka, ki je gonil ovce na somenj. Tesar si misli: „Ovca je še več vredna, ko koza, ker nema samo mleka, ampak še volno.“ Kmalo se zmeni s tistim možem, da mu je dal ovco za kožo. Tesar še ni prišel deleč s svojo ovco, kar ga sreča mož, ki je nosil gos v naročji. Tesar si misli: „Gos je dobra žival, nosi debela jajca in ima mehko perje za postelje.“ Naprosil je moža,

da mu je dal gos za ovco. Potem sreča kmeta, ki je peljal voz gnoja na polje. Ves vnet za kupčijo praša tesar kmeta, kaj bi on dal za gos? Kmet se hoče ponorčevati in reče: „Druzega nemam pri sebi, pa dam ti polhen klobuk konjskih fig, te so dobre za polje. Tesar je bil precej pri volji, kmet mu nabaše konjskih fig v klobuk, in tesar gre proti mestu, ves vesel, da je naredil tako dobro kupčijo. Bil je že žejen in lačen, ko primaha v mesto. Zato stopi v neko gostarijo, kjer je sedelo več kmetov za mizo. On se jim pridruži, in kmeti ga radovedni prašajo, kam da nese te fige v klobuku. Na to jim tesar razloži vsojo kupčijo, kako je zamenjal kravo za kozo, kozo za ovco, ovco za gos in gos za gnoj. Kmetje se mu smeji in rečejo: „Tvoja žena ima prav, ti si res kakor ustvarjen za kupčijo!“ — „Mislim, da sem“, reče tesar, „in vem, da me bo žena pohvalila, kedar pridem domu.“ Zdaj si kmetje mislijo: „Tega bi bilo lahko goljufati, ker je tako neumen.“ Zmenijo se tedaj med seboj, da mu ponudijo stavo. „Ali staviš z nami“, mu rečejo, „mi pojdemo s teboj na tvoj dom; če te bo žena pohvalila, plačamo ti 1000 gld., če te bo pa zmirljala, moraš ti nam prepustiti svojo bajto in vse kar imaš.“ Tesar je bil precej pri volji in jim seže v roke. Zdaj grejo z njim. Ko pa tesarica svojega moža v toliki družbi prihajati vidi, mislila si je koj: „Gotovo je pa moj mož spet naredil kako neumnost, zdaj pa pridejo z njim, da se bojo nama posmehovali. Jes jim pa ne pustim tega veselja, da bi se še iz mene norčevali; zato bom svojega moža hvalila, in če je naredil še tako neumnost!“ Ko v hišo stopijo, začel je tesar pripovedovati od svoje kupčije. Ženo je kar krč prijemal od same jeze, vender pa se je premagala, ker je videla, kako so si kmetje pomežikovali in se dregali s komolci. Pohvalila je moža za vsako kupčijo posebej in rekla: „Vse si naredil po moji želji, prav pametno si barantal. Saj sem zmirom pravila, da si ustvarjen za kupčijo!“ Kmetje so kar ostrmeli, vrgli so denar na mizo in odšli so vsi zeleni od jeze, ker jih je opeharil tak bedak.

Tesar in njegova žena pa sta se potem smejala, napravila sta si dobro večerjo in štela lepe denarje. Tesar pa je moral ženi še enkrat obljubiti, da ne bo več prijel za sekiro, ampak da se bo zanaprej držal le kupčije.

(Dalje pride.)

Smešničar.

Žena: Ali prideš že spet iz gostarije?

Mož: Se ve da, saj vendar ne morem zmirom piti.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. „Nemško društvo“ v Celovcu pustilo je spisati in natisniti knjižico „Die Kärntner Slovenen und die Volksschule“. V tej knjižici skušajo podreti to, kar smo mi pisali v knjižici „Die Kärntner Slovenen“. Zatorej prosimo rodoljube, naj pridno podpisujejo prošnje na državni zbor, kakor jih nasvetuje naš da-

našnji Celovski dopis. Treba je, da se takih prošenj nabere kolikor več mogoče, da bojo poslanci in ministri na Dunaji videli in spoznali, da je slovensko ljudstvo na naši strani! — Neki Avgust Gugl je v tukajšnih liberalnih „Freie Stimmen“ grdo obiral in smešil nektere nemške duhovnike iz labudske doline. Do zdaj so koroški duhovniki vse take napade mirno prenašali, pa liberalci so postali toliko bolj predrzni in so že mislili, da se sme vsak znositi nad duhovnikom. Prav je tedaj, da so se duhovniki ohrabrili in da bojo tega človeka tirali pred sodnijo. Slišimo namreč, da so storjeni že vsi koraki, da se izvé, kdo je tisti Avgust Gugl, potem pa se bo uložila tožba. — Za deško sirotnico v Celovcu se je nabralo do zdaj 103 gld. — V Bistrici pri Gradcu, (Grades) se je usmrtil krčmar J. M. Bil je hud šnopsar. Najprej je skočil v vodo; ko ga je pa brat izlekel, obesil se je v svojem mlinu. Glejte, kaj žganje dela! — V Draznici pri Greifenburgu so našli zaklano in potem v vodo vrženo neko dekle. Sum leti na njenega „ljubimeca“. — V kanalski dolini je še zmirom vse razdžano; železna cesta je sicer za silo popravljena, pa druge ceste so take, da se skor ni moč voziti po njih. — Na Uršelski somenj prigrali so v Celovec precej lepih kónj, pa kupcev je malo. — Pri Starem dvoru je v Krki vtobil hlapec Miha Arnež. — V Gorenčah pri Celovcu je neki potepuh ulomil v izbo, kjer je bolna deklica sama ležala, vzel srebrno uro in zbežal. — Zadnji živinski somenj v Volšberku obnesel se je menda dobro, uni v Št. Pavlu pa nekaj slabeje. Kupci so prašali le po pitanej živini. — V času zmotila se je mlada jablana v Klieningu v labudski dolini. Zdaj na zimo, ko imamo že sneg po hribih, začela je cveteti.

Na Kranjskem. Deželna vlada Kranjska pobira mile darove za tiste občine na Gorenjskem, ki jim je povodenj naredila največ škode. — Umril je zvesti rodoljub Anton Tavčar, župnik na Raki. — Matica slovenska hoče prenesti kosti ranjega slovenskega učenjaka Kopitarja iz Dunaja v Ljubljano.

Na Štajerskem. Nemškoliberalci v Celji se strašno bojijo prihodnjega leta. Ali bo prihodnje leto mar sodnji dan? O ne, bojijo se, da se bo prihodnje leto odprla slovenska paralelka na prvi latinski šoli v Celji! — Vse po slovensko se bo pisalo pri zadrugi kovačev v Ljutomeru. Tako je stvar uredil Jože Klobučar, predsednik te zadruge. To je še Kranjecem v izgled! — Novo čitalnico so napravili pri Sv. Lovrencu v Puščavi. — Račja kuga je pomorila vse rake v Pesnici. — Pri Papežu na Tolstem vrhu pri Mislinji so molili ravno rožni venec, kar stopi v hišo pet črno pomazanih roparjev, vsak svoj revolver v roki. Ljudje so bili tako prestrašeni, da so se pustili vsi zvezati. Potem so roparji vzeli 2000 gld. in kar se jim je dopadlo. Žandarji so vjeli že troje teh roparjev. Vsi trije so posestniki. Da bi kmetje hodili na rop, kaj tacega se na Slovenskem še ni slišalo.

Na Primorskem. Iz Ajševske pravde menda ne bo nič. Lahončiči so se tožbe zvali, ker bi morda nje same bolj vdarila po nosu, kakor slovenske mladenče. — V Lokvah se je ustrelil žandar Brus, rojen Iderčan. — Velika procesija, pri

keri je bilo blizu 16.000 ljudi, sla je nedavno iz Trsta v Ricmanje. — V Istri mora biti čudna pravica. V Pazinu so zaprli več kmetov, ker so klical: „Živio naš cesar Franc Jožef!“ — Ta mesec bo praznovala 500 letnico škofijska cerkev sv. Justa v Trstu.

Druge avstrijske dežele. Manjšim častnikom (oficirjem) se bo plača nekoliko povišala. — V rudokopu pri Rečici na Ogerskem so se vžgali podzemeljski soparji in umorili 13 rudarjev, 12 pa jih je močno ranjenih.

Tu je dežele. Na Laškem mrjejo ljudje še zmirom za kolero. Vendar bolezen ponehuje. — Naša svitla cesarica Elizabeta je to jesen potovala po sveti deželi; zdaj je prišla že srečno nazaj.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Janez Šavbah, dozdej provizor v Inerteuchen, je postal župnik v Šmarjeti pri Velikovcu; č. g. Matija Randl, dozdej provizor na Suhi, pa pride za župnika v Švabek.

Opomin in prošnja.

Č. g. prof. A. Einšpieler so meni blagodušno prepustili vse terjatve do zaostale naročnine na nekdanjega

„Slovenskega Prijatelja“,

potem za

„Jedro“, „Katekeze“

in druge knjige.

Terjatve so uknjižene, pa mnogi č. g. naročniki so med tem časom pomrli, mnogi so se preselili, tako da bi bilo za mene težavno, pozvedeti pri vsakem sedanjo bivališče in poštno postajo. Prosim torej po tej poti vse č. gospode, ki so za „Prijatelja“ še kaj na dolgu, naj mi sami brez terjanja pošljejo vsaj nekoliko te zastale naročnine. Zadovoljen sem, ako dobim za vsaki letnik le po 1 gld., za druge knjige pa vsaj polovico prvotne cene.

S spoštovanjem

Filip Haderlap,

vrednik „Mira“.

Službo občinskega tajnika (pisarja) išče mož, ki je ta posel opravljal že 17 let po raznih soseskah. Zmožen je popolnoma slovenskega in nemškega jezika. Njegovo ime se izve pri vredništvu „Mira“.

Pravo dolenjsko vino se pije v Celovcu v gostilnici pri „Fortuni“ v Frölichovih ulicah blizu trgovca Merlina. Ravnokar je došlo letošnjo novo vino, prav sladko. Slovenci najrajši zahajajo v to gostilno.

France Blaznik, slikar v Celovcu (šolske ulice 17) se priporoča č. duhovščini za napravo novih oltarnih slik, križevih potov, Božjih grobov in tudi freško-malarij na zid. Tudi popravljata stare podobe; nareja slikarije v kapelicah, na križih, hišah itd. Vse po najnižji ceni.

Franc Rudholzer, urar v Celovcu na Leonove bukvarne, prodaja in popravljata vsake sorte zlate in srebrne žepne ure, drage ali dober kup, kakor kdo želi; potem ure na stene v izbah in za kuhinje. Zaloga je zmirom velika, da si vsak izbere, kar mu dopade. — Ure se popravljajo po ceni in dobro.

Hiša na prodaj na živinskem trgu, s živino in mlinom na dva para kamnov, dve izbi in dve obokane (velbane) kleti, vse pod eno streho, pripravno tudi za štacuno in za vsako rokodelstvo, tudi nekoliko zemljišča, je v Železni Kapli. Več pové And. Gašperin v Železni Kapli.

Loterijske srečke

od 31. oktobra.

Gradec	10	12	7	48	66
Dunaj	7	51	74	27	58

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	20	6	50
rž	4	60	5	75
ječmen	3	40	4	50
oves	2	20	2	50
hejda	4	20	5	25
turšica	4	80	6	25
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	6	80	—	50
krompir	1	—	1	30

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	58
telečje meso	—	64
svinjsko meso	—	62
koštrunovo	—	44
maslo	1	—
puter	—	94
prekajen špeh	—	82
frišen špeh	—	70
mast	—	74
100 kil sena	2	40
100 kil slame	1	80
100 kil deteljnega semena	41	—